

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

Liet izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI

DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogrske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.30
mesečno . . . K 2.10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inserte) se
plačuje od četrtočetne
petit vrste po 12 h, za
večkratni tatis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 32.

Celje, v sredo, dne 10. februarja 1909.

Leto I.

„Slovenski klub“ in par- lamentarizem.

Celje, 9. februarja.

V včerajšnji politični kroniki smo objavili izjavo, katero je izdal klerikalni „Slovenski klub“ po zaključanju 18. državnozbornega zasedanja. Ta izjava nam jasno priča, kako malo smisla imajo naši klerikalni državni poslanci za pravi parlamentarizem, za naše narodne in naše gospodarske zahteve. V trenutku, ko bi se vsak avstrijski Slovan moral ogorčeno upreti šovinizmu vseh nemških meščanskih strank, ki so edine odgovorne za vse zmešnjave in škode, ki so državi navstale vsled parlamentarnega položaja, ki so ga same s pomočjo popolnoma nezmožne vlade vstvarile, se postavljajo klerikalni zastopniki slovenskih volilcev na stran te slabotne vlade in te nacionalno šovinistične nemške kršč. soc. stranke, ki je v tem trenutku žalibog glavna politična činiteljica v Avstriji. Češki narod je bil po nerodnosti voditelja trgovinskega ministerstva razžaljen in je po vsej pravici zahteval, da vlada to žalitev ali preklitje ali pa vsaj izjavi, da ni imela namena z dotično besedo koga žaliti. Vlada bi bila rada dala to izjavo in Čehi, ne izvzemši radikalce, ki so že malo prej dokazali, da ne marajo s svojo obstrukcijo motiti parlamentarnega dela, bi bili mirni, kakor so bili mirni pri parlamentarni debati o izjavi ministerskega predsednika, katere so se tako stvarno udeležili, kakor nikdo drug v celem parlamentu. Kršč. socialci pa, ta „državna stranka“ in zaveznica naših klerikalcev, so vložili svoj veto proti taki izjavi ali tudi samo proti kakemu nedolžnemu pojasnilu od strani vlade, ker bi sicer oni začeli obstruirati. Slabotni Bienenrth se je tem „državovzdržujočim“ prena-

petežem udal in njim na ljubo zasedanje zaključil. To je znak najvišje vladne nezmožnosti in slabotnosti — in „Slovenski klub“ ta čin kršč. socialne državniške umetnosti (saj je vendar baron Bienenrth izvoljenec kršč. socialcev!) hvali in trdi, da so češki in nemški liberalci (te debelo tiska!) krivi, da parlament ne pride do pametnega dela.

Bilo bi smešno, ako bi ne bilo tako neumno ali pa tako hinavsko, da „Slovenski klub“ poziva to najslabotnejšo vseh vlad, kar jih je že vodilo avstrijsko politiko, da ustvari predpogoje za uspešno delovanje parlamenta. To bi najbolje dosegla s tem, da nemudoma odstopi in napravi prostor zmožnejšim in odločnejšim ljudem, kakor so baron Bienenrth in njegovi sekcijski načelniki. —

Komentar, ki ga „Slovenec“ tej žalostni in za naš slovenski narod sramotni izjavi „Slovenskega kluba“ dodaja, izziva odločen odpor. Ta list proglašča češko-nemška jezikovna vprašanja za vprašanja, „ki so za ljudski blagor brez pomena“. Temu nasproti konstatujemo, da je pravična rešitev jezikovnega vprašanja za vse avstrijske Slované, ki so gospodarski slabši nego Nemci, bistven del socialnega vprašanja in da se ne da iz tega iztrgati, ne da bi se nam v gospodarskem in kulturnem obziru prizadjala velika škoda. Tako sodijo o tem vprašanju tudi češki soc. demokrati, katerim bo morda tudi „Slovenec“ priznal, da govore v imenu delajočega prebivalstva na Češkem.

Posl. Sonkup je dejal v seji drž. zbornice dne 26. m. m. „Moramo ostati na tem, da mora imeti vsak prebivalec dežele pravico, iskati svoje pravo do najvišjih instanc v svoji materinščini; to je potrebno že v interesu

delavstva in njega svobodnega preseljevanja... Pravica narazmernoposestvdružavnih uradih naj bode zasigurana vsakemu narodu po procentualnem razmerjuprebivalstva. Pravice manjšine treba zavarovati proti samovoljnosti večine“.

Ali niso razmere na Slovenskem v vsakem obziru še mnogo bolj žalostne nego na Češkem? Kje so pravice našega jezika v državnih uradih in šolah? Kako se upoštevajo pravice slovenskega naroda na državne službe? Ali ni državna uprava na Slovenskem popolnoma v rokah Nemcev in Italjanov? Koliko Slovencev stoji na čelu centralnih državnih uradov v slovenskih deželah, koliko višjih mest je v rokah Slovencev pri ministerstvih in pri ustavnih sodiščih na Dunaju? In to vprašanje je torej brez pomena za ljudski blagor, brez pomena, da naš delavec ne najde v ponemčenih mestih svoje pravice, v svojem jeziku, brez pomena, da je naš inteligent, če vstopi v državno službo, zapostavljan, da se mu naklada le delo, da pa mesto njega njegov nemški ali italjanski kolega avancira? — Seveda za S. S. S. je to morda postransko vprašanje, njej je boj proti „liberalcem“ prvo in edino, vse drugo nič.

Ali se bo dalo slovensko ljudstvo še dolgo tako grdo voditi za nos? Bilo bi v resnici presramotno. In v čem vidi ta dična „ljudska“ stranka rešitev? V policijskih odredbah! Dajte vladi, dajte predsedniku parlamenta kar največjo policijsko oblast — in vse bo rešeno, vse bode srečno. Zamašite usta manjšini, ubijte, zdrobite zastopnike najbolj tlačanih, najbolj brezpravnih, izročite najmočnejšim vso oblast nad najslabšim in v parlamentu

bo red in mir. Gospodarske, kulturne in narodne koristi Slovencev bo potem branil dr. Lueger, dr. Gessmann in Kunschak, kakor branijo ti možje koristi Čehov in Slovanov v dunajskem mestnem zboru. To pomeni v praksi želja „Slovenskega kluba“, da naj vlada vstvari predpogoje za uspešne delovanje s tem, da voktrojira parlamentu mesto dosedanjega „neumnega“ opravilnika tak opravilnik, „da ne bodo mogle male stranke in „strančice, ki jim resno delo mrzi, več zavirati koristnega delovanja drugih strank, ki se zavedajo svoje vestne dolžnosti napram ljudstvu in državi.“

V luči dogodkov zadnje seje zaključenega zasedanja pomenijo te „Slovenčeve“ besede toliko, kakor izročite parlament na milost in nemilost „državni stranki“ klerikalno krščansko-socialni, pomozite tej nasilni in nemško-šovinistiški stranki z njenimi nemškimi zavezniki do absolutne moči v parlamentu in v državi — in ona bo napravila mir in red. Kakošen bo ta red in mir, o tem danes ni več dvoma! Ako bi bilo pa kršč. socialcem v resnici kaj do „resnega delovanja“, bi se bili pridružili češkim, poljskim, rusin-
skim in socialno demokratskim poslan-
cem, ki so baronu Bienenrthu prigovarjali, naj da v parlamentu ono nedolžno po-
jasnilo, da dr. Mataja ni z besedo „pripusten“ hotel Čeha žaliti — in češke obstrukcije bi ne bilo. Češki ob-
strukcionisti so že v prejšnji seji dali dokaz, da ne kanijo motiti mirnega pa-
lamentarnega delovanja ter v resnici tudi niso ni najmanj motili razprave o izjavi ministerskega predsednika. To so dobro vedeli nemški kršč. socialci, njih nemško-nacionalni zavezniki in njih slovenski pomagači v „Slovenskem klubu“, toda gospodom ni bilo do dela, ampak do nekaj drugega: hoteli so zmešnjavo in kavsov nadi, da bodo v motnem lažje ribarili. Ni jim mari ne za socialno zavarovanje, po katerem kliče delavsvo vseh narodnosti, ne za trgovinske pogodbe, ne za podržavljenje železnic itd., hoteli so kolikor mogoče največjo zmešnjavo, da bi slabotna vlada segla po „najsilnejšem“ leku za to bolezen, da bi razpustila parlament in razpisala nove volitve, v katerih bi klerikalna gospodas pomočjo državnega aparata vlovila še več mandatov, da bi se še v večjem številu vrnila v bodoči parlament, v katerem bi s pomočjo oktroiranega poslovnika absolutno gospodovala.

In te nakane „Slovenski klub“ odobrava in hvali in „Slovenec“ dela za nje propagando, obetajoč s oven-skemu narodu od tega največje narodne in gospodarske koristi!

LISTEK.

Izlet gospoda Broučka v 15. stoletje.

18

Češki spisal Svatopluk Čech. — Poslovenil
Stanko Svetina. Dalja.

„E, ne bom se mudil z blaznim“, je rekel prezirljivo neznanec in je z brzim korakom odšel naprej. Nekoliko-krat se je še ozrl in se je hitro od-
daljeval izginjajoč v gosti tmi, po ka-
teri se je svetlikala samo njegova
svetilka kot blodna lučica, dokler ni
zginila za uličnim oglom.

Gospod Brouček je gledal topo za njim, dokler mu ni izginil iz oči.

„Norec!“ je govoril zase s prepriča-
njem. To sem mogel spoznati že po
teh čudnih cunjah, ki jih je imel na
sebi. Ampak velika zmešnjava vlada v
njegovi glavi. Misliti, da pišemo sedaj
leto štirinajstodvajseto — je res oči-
viden nesmisel. Sicer so baje norci, ki
se smatrajo za papeže ali kralje, no-
sijo papirnat krone, imajo golo čum-
nato za krasno kraljevske sobano in

paznike blaznice za svoje ministre —
zakaj bi ne mogel biti tudi prismuk-
njenec, ki bi se prestavil za nekoliko
stoletij nazaj in si vstvarja zraven te
neumne misli? Preskrbel si je gleda-
liško obleko iz kake viteške igre, hodi
v noči po ulicah z ročno svetilko, kajti
za Žižkovih časov niso še najbrže
imeli plinovih svetilnic, in žlobudra
nekako mešanico, ki naj bi bila staro-
češčina. — To je vendar od sile! In
ta ubožec še misli, da norim jaz. Ču-
dim se le, da ga puste v tej maskari
kar tako begati po Pragi in poleg
tega še z orožjem. Sitno naključje to,
da sem naletel ravno na takega norca.“

Nato je šel dalje po ulici in je
zapazil pred seboj za ogrom žarenje
nekega svita. Hitel je tja in je zadel
ob nekaj predmet, padel je in je glasno
zaklel.

Ko je vstal in je z vžgalico po-
svetil na zapreko, je opazil presene-
čen, da je tam čez ulico napeta močna
veriga.

„Kaj takega svet vendar ni videl“,
je rentočil in si je brisal z umazano
roko ranjeno koleno. „To ni več ne-
umnost, to je naravnost hudobija. Ve-

riga čez ulico. To je vendar vnebo-
vpijoče! Pa ko bi vsaj obesili sem
kako svetilko — pa ne, nastavi jo to
kakor nalašč, v največji temi, da si
potem meščani lomijo roke in noge.
Veriga čez ulico! No, čakajte, jaz vam
zarožljam s temi verigami, da vam bo
šumelo po ušesih. Bomo videli, če nam
sme občina za naše krvave denarje še
zagraditi nlico z verigo. In kaj bi se
sploh jezil v takem gnezdu, rajši pro-
dam svojo barako in živim svoje bo-
gastvo na Dunaju ali v kakem drugem
poštenem mestu, kjer bi se sramovali
imeti ulice na verigah.

Kakor povedano, se je spomnil
gospod Brouček zopet na svoj zaklad
in je bil malo utešen.

Izpodlezel je nesrečno verigo in
je korakal opreznije dalje. Ulica se je
zavila tu tesno na desno in na nje
koncu je opazil jasn svetlomoder pla-
men. Brž je razločil velik kup drv, ki
so gorela v sredi ulice in okolu ka-
terih so migale fantastične sence mno-
gih postav.

Dalje prihodnjič.

Hujših stvari še nismo doživeli! Nobena slovenska stranka ni še tako očito zatajila svoje narodne dolžnosti in tako odkrito pozivala slovensko ljudstvo, naj pokorno ukloni svoj vrat pod nemško nadvlado.

Bodo li volilci teh poslancev končno izpregledali, kam vodi politika njih izvoljencev slovenski narod in ali jim bodo končno povedali svoje mnenje? Čas bi bil, že skrajni čas.

Dnevna kronika.

v Klerikalci in ljudsko zavarovanje.

Po znanem ponesrečenem klerikalnem kmečkem shodu v Ljubljani so klerikalci na Kranjskem in na Štajerskem uvideli, kako so se z „ljudskim zavarovanjem“ zaleteli. Ne z idejo zavarovanja kot tako, temveč ker so jo brez mere izrabili v demagogične namene, do nebes povzdigovali „kmečki penzjon“ in svoje velike zasluge za njega, a ljudstvu skrbno prikrivali, da bo treba tudi nekaj — plačati. Sedaj so se začeli gospodje umikati na celi črti, na Kranjskem in Štajerskem. Nečasten in sramoten poraz je to za stranko, ki si je stavila za cilj, povzdigniti „izobrazbo“ in politično „treznost“ v narodu... Še potrdila se ni, da bi zagovarjala svoje stališče, svoja „načela“; demagogijo je uganjala od vsega začetka s tem važnim zakonom, kakor bitro je pa videla, da nekateri kmetje niso zato, pa hoče s sedajšnim razpoloženjem počenjati zopet demagogijo. No prišla bo nedvomno zopet častna blamaža... S „Slovincem“ smo že opravili. Danes le še nekoliko besedi mariborskemu „Slov. Gospodarju“. Vprašamo ga z ozirom na uvodnik v zadnji številki: Kako je to, da pride duhovniška „kmečka“ zveza še le sedaj do prepričanja, da bi bilo starostno zavarovanje za kmeta veliko davčno breme? Saj je vendar „kmečka zveza“ „ljudska“ stranka, ima tako „delavne“ okrajne odbore in baje neprestano študira ljudske potrebe? Kako, da veleni gg. Verstovšek, dr. Korošec in tt. niso prišli na to misel, da bo treba kmetom za zavarovanje tudi plačati? Na shodu Km. zv. v Šmartnu pri Slovenjgradcu je pel dr. Korošec „pesem ljubezni“ kakor je poročal s sramežljivim sporazumom „Sl. Gospodar“, orjak Roškar se je pa tolkel na prsi in trdil, da je Km. zveza za starostno zavarovanje...

Pa pritji so morali še-le ti + + + liberalci, da so ljudem suho povedali, da brez svetlih kronc ne bo zavarovanja. Isti liberalci, ki kakor piše c. „Sl. G.“ „menda ne znajo zavzeti stališča glede zavarovanja“ so pisali lani obširno v „Domov.“ (glej predavanje g. Lešničarja na občnem zboru okr. odb. N. str. v Marib.) o tem zavarovanju in povdarjali težave, ki jih bo nudilo obvezno plačevanje. Sicer pa bomo zbrali dišeč šopek citatov „Sl. G.“ o starostnem zavarovanju in ga bomo podali našim kmetom. Morda se ga bo razveselil tudi marsikateri klerikalec in bo spoznal, da mariborski kaplani o zavarovanju ali sploh niso imeli nobenega pojma (kar bi ne bilo čudno, saj ga je celo veleni dr. Krek tri mesece brez uspeha študiral) ali pa so iz demagogije in hinavščine ljudstvu skrbno prikrivali njegove senčne strani. Mi smo svoječasno mirno in objektivno povedali, za kaj se gre pri splošnem ljudskem zavarovanju in smo s tem za sedaj storili svojo dolžnost. Konečno stališče zavzame naša poslanca in stranka, ko stvar dozori. Sedaj po zaključku zasedanja bo itak morala vlada znova vložiti svoj predlog in je torej za trezno premišljevanje še časa dovolj. Zelo, zelo nam je žal, g. dr. Korošec, pa po načelih kršč. ljubezni, kakor jo razumete vi (v polit. oziru seveda) in

vsi gg. kaplani od Škamleca do — Dvoršaka, vam res ne moremo pomagati iz črnila, v katero je gnal vas in vaše čč. tovariše strah za mandate. Ako ste se pošteno počrnili, še bolj kakor ste, vas ne bomo umivali, temveč bomo te zamorce s primernim podukom in političnim navodilom pokazali tudi vašim volilcem. Moramo jim vendar povedati, koliko je vredna pamet in politična previdnost glasovitih voditeljev kmečke zveze. To bo vsekakor hvaležno „liberalno delo“. Ako bode škodovalo klerikalcem, bo ljudstvu edino le v korist.

Politična kronika.

v Položaj. Baron Bienenrth bo sestavil zopet provizoričen kabinet, v katerem bodo zastopani kršč. socialci in Poljski klub po aktivnih politikih, nemški nacionalci po bivših parlamentarcih in nemških visokih uradnikih. Baron Bienenrth si prizadeva ta svoj korak, ki ni drugega nego maskirana izpolnitev nemških zahtev, razlagati na ta način, da v kabinetu ne bodo zastopani ne Nemci ne Čehi. Ministerska lista se glasi takole: Baron Bienenrth minister, dr. Weisskirchner (kršč. socialci) trgovinski minister, dr. Leon Bilinski (Poljak, sedaj guverner avstro-ogrske banke) finančni minister dr. v. Hochenburger (odvetnik v Gradcu nemški nacionalci) justični minister, baron Schwartzenu (senatski predsednik pri upravnem sodnem dvoru) minister za javna dela, Wrba (sekc. načelnik) železniški minister, v. Georgi, domobranski minister; Čehom ponujajo portfelj poljedelskega ministra ter si žele v ta namen kakega bolj „zmernega“ kandidata; imenujejo tri gospode, ki bi se jim zdeli vredni te časti in sicer: člana gosposke zbornice in vseučiliškega profesorja Albina Brafa, člana gosposke zbornice bivšega predsednika praške trgovske zbornice Wohanka, ali pa tajnika praške trg. zbornice dr. Hottowetza. Imenujeta se tudi še bivši minister Prahek in profesor Gruber kot eventualna kandidata za poljedelski portfelj. Naučni minister postane klerikalec grof Stürgkh. Ministri rojaki, dr. Schreiner, dr. Žaček in Abrahamowicz ostanejo tudi v bodočem kabinetu. Na mesto zborniškega predsednika bode izvoljen zopet kršč. socialci in sicer dr. Pattai, na mesto Bilinskega postane guverner avstro-ogrske banke Madžar državni tajnik Popovics! Poštne agende se izločijo iz delokroga trgovinskega ministerstva ter se pridele prometnemu ali železniškemu ministerstvu, seveda pod vodstvom dobro znane germanizatorja generalnega poštne direktorja Wagner-Jauregga. Sekcijski načelnik Mataja postane predsednik statistične komisije. Tako so Nemci dosegli v zahvalo, da so frivolno prouzročili zaključenje 18. zasedanja državne zbornice vse kar so hoteli. Iztrgali so trgovinski portfelj Čehom, priborili germanizatorju pošt generalnemu poštne direktorju Wagnerju samostojnost pridivši ga prometnemu ministerstvu, izročili so justični portfelj nemškemu nacionalcu, naučni portfelj klerikalcu, krščanskim socialcem so pa zasigurali v kabinetu in parlamentu vodilno vlogo. Nagradili so tudi sekc. načelnika Mataja, ki je s svojo neprevidnostjo dal povod k tem premenam. Baron Bienenrth in Nemci si obetajo od tega kabineta in te „rešitve“ parlamentarne krize velike vspehe. Mi dvomimo na tem.

v Socialni demokrati sklicujejo po celi državi shode, na katerih protestirajo proti zavlačevanju uzakonenja socialnega zavarovanja in izvršitvi drugih zakonskih načrtov.

b Wastian dobi Derschattov mandat? Graški „Volksblatt“ poroča, da bo odložil Derschatta, kateri bo imenovan za Lloydovega predsednika, svoj graški mandat. Graški nemškonacionalci hočejo baje Wastiana kandidirati na njegovo mesto. Vendar pa imajo tam še veliko besedo klerikalci in socialisti.

b Dr. Černohorsky, znan iz Ke-strankove afere, je odložil vsa častna mesta, tudi svoj državnozbornski mandat, v Pragi. Njegov mandat dobe najbrž narodni radikalci.

v Na Ogrskem se baje pripravlja nova koalicija pod pokroviteljstvom Apponyija, Andrasyja in Kossutha. Zakonski načrt o zemljiškem davku je bil v zbornici sprejet.

v Turško-bolgarski spor. Bolgarska je sklenila razorožiti, kakor hitro je izvedla, da Turčija ne zahteva več vsled ruskega predloga nove ureditve turško-bolgarske državne meje.

v Ruski minister vnanjih rečij Izvolski predloži državni dumi turški protipredlog. Turška vlada dobi v kratkem ruski odgovor.

v Angleški kralj in kraljica sta prišla na poset na berlinski dvor in sta bila svečano sprejeta.

Štajerske novice.

d Članom celjske Ciril-Metodove podružnice! Društveni davek v Celju je velik, vzlic temu nočemo deklamovati o potrebi naše podružnice, temveč bi radi nasprotno članom plačevanje olajšali. Držeč se načela, da se naj za našo šolsko družbo pobira v malem a večkrat, smo uvedli mesečno nabiranje. Kdor plača mesečno le 20 v., plača s tem ne le letnino 2 K, temveč že 40 v. več. Doneski, ki se naberejo nad letnino, se koncem leta v časnikih izkažejo in se porabijo za celjske šolske namene. Letos n. pr. so omogočili bogato božičnico v Gaberju.

o Prva južnoštajerska vinarška zadruga v Celju priredi sledeča zborovanja: V soboto 13. sveč. zvečer na Vidmu. Natančneje se izve pri g. Klinetu, naduč. v p. na Vidmu. V nedeljo 14. sveč. po rani maši na Zdolah pri Vidmu v gostilni g. Ivana Černoga; istega dne ob 3. pop. v Pišecah. Natančneje se izve pri g. naduč. Kokotu. Povsod govori g. Miloš Štibler, zadr. pot. učitelj v Celju, o zadrugi vinski trgovini. Vsi vinorejci in prijatelji istih naj se teh strokovnih zborovanj zanesljivo udeleže. Vinarška zadruga v Celju začne kmalu poslovati, zato je treba predpriprave dogotoviti. In med te spada tudi pouk prizadetega občinstva.

d Deželni šolski svet je dovolil v svoji seji dne 4. t. m. razširjenje štirirazredne ljudske šole v Laškem trgu v petrazredno. Dovolil je nadalje meščanskemu učitelju J. Hölzlu v Celju ustanovitev šole za gosli. Za nadučitelja v Št. Janžu na Vinski gori je imenovan učitelj g. Aleks. Alt pri Sv. Tomažu blizu Ormoža. Nastavljena je definitivno na ljudski šoli pri Sv. Antonu v Leskovcu učiteljica v Dobovi ga Terezija Potočnik-Požar. V začasen pokoj je stopila def. učiteljica v Zgor. Poljskavi, gospodična Marija Negovetič.

d Iz Maribora. Z ozirom na notico v „Marburger Zeitung“ z dne 9. svečana t. l. št. 17. pod napisom „Iz Narodnega doma“, v katerem se pravi, da v „Narodnem domu“ zopet nekaj „smrdi“ in se v precej neprikritih besedah dolži prejšnjega blagajnika g. dr. Ferda Lašiča nepoštenega poslovanja in g. Marka Stajnka, da je zanemarjal kot blagajnik svoje dolžnosti, podaje podpisani odbor „Slov. Čitalnice v Mariboru“ sledeče pojasnilo: Po natančnem pregledovanju bla-

gajniških knjig in prilog se konstatira, da je podla laž in zavijanje, da bi si bil g. dr. Lašič prisvojil le vinar čitalniškega denarja za osebne svrhe, temveč je izvrševal svoj posel ves čas pošteno in vestno. Istotako je neresnično, da bi bil g. Stajnko zanemarjal svoje dolžnosti kot začasni blagajnik, marveč je obratno v kratki dobi svojega poslovanja kot namestnik gosp. Lašiča požrtvovalno vodil blagajniške posle v najlepšem redu. Res je sicer, da je prevzel sedajni odbor „Slovanske Čitalnice“ okroglih 1000 K dolga od lanskega leta. Ta dolg pa ni nastal vsled krivde blagajnikov, temveč deloma vsled tega, ker se lansko leto niso obnesle gled. predstave, ki so v prejšnjih letih donasale Čitalnici lepe dohodke, leta 1908 pa vsled slabega obiska vedne primanjkljaje. V prvi vrsti so krivi ogromni stroški, ki jih ima Slov. Čitalnica za plin in stano-rino po pogodbi s Posojilnico. Sedajni odbor je tudi spoznal, da tiči ravno v tej nesrečni pogodbi glavni vzrok sedajnih neugodnih financ in teko že pogajanja z ravnateljstvom Posojilnice zaradi pravične spremembe te pogodbe. Ravnateljstvo Posojilnice kaže voljo ugoditi utemeljenim zahtevam našega društva. Deficit 1000 K, ki je narastel tekom zadnjih let, ne pomenja pogube za društvo, ki šteje 140 članov. Ako bi „Marb. Zeitung“ pometala pred svojim pragom, bi našla zelo veliko nemških društev, ki razpolagajo z veliko večjimi deficiti.

Z listi a la „M. Z.“ se ne spuščamo v nobeno polemiko. Priobčujemo te vrstice le radi tega, da se ne vgnezdijo napačni sum v slovenski javnosti o našem društvu, pred vsem pa, ker se je kradla na prav nizek in podel način čast zaslužnima prejšnjima odbornikoma.

Za odbor „Slovanske Čitalnice“ v Mariboru

Dr. Vladimir Sernee, predsednik.

Tone Hohnjee, tajnik.

Srečko Stegnar, blagajnik.

d Iz Št. Jurja ob Taboru. Zadušila in vsa ožgala se je 90 let stara Terezija Brišnik-Malik.

o Iz Št. Jurja ob Taboru. Na tukajšnjem sejmu 29. m. m. je prodal posestnik Vaslé, p. d. Dragar, iz Lok par volov ter enega samca in izgubil izkupiček 1100 K. A vsoto je našlo pošteno dekletce Ocebek ter mu jo zopet izročilo.

d Iz Gomilkega. Občni zbor kmet. podružnice za vraniki okraj je izvolil delegatom za Gradec gg: Šauer, graščak, Vransko, Cukala, župan, Gomilsko ter Plavšak, poštar, Št. Juri.

o Vinarski instruktor za šmarski in rogaški okraj g. Franc Stamberger je postal na tem mestu definitiven. Čestitamo za kmetijstvo teh okrajev prezaslužnemu možu!

o V šmarski šolarski kuhinji dobiva sedaj vsak šolski dan 200 otrok toplo kosilo, dočim se je prejšnja leta le po 150 porcij na dan razdelilo. Nad 10.000 skledic tečne hrane podarila je lansko zimo dobrosrčnost Šmarčanov revni mladini. Letos se kuha v dveh kotlih. Tudi za novi drugi kotel je samo jedna večerna družba potrebni znesek (nad 50 K) zložila. V vodstvu kuhinje je trški župan g. Ferlinc, krajni šol. ogleda, eden katehet, eden učitelj in kot skrbeča gospodarica učiteljica gč. Hočevnar. Ta, še 2 njeni tovarišici in 2 tovariša so prostovoljno prevzeli nadzorovanje otrok med kosilom. Dasi kr. šol. svet brezplačno prepusti prostore za kuhanje in obedovanje, ni kuhinja sama podrejena nobeni šolski oblasti, je samostojna privatna dobrodelnost.

d Težke opekline ste dobili delavka Marija Lah in njena hčerka iz

Zit pri Konjicah. Lah je prevrnila svetiljko, vsled česar se je vnelo pri peti viseče perilo. Razburjeno ste obe gasili, a ste dobili težke opekline na rokah in na obrazih. Obe so pripeljali v celjsko bolnišnico.

d **Dunajska akademija znanosti** je dovolila ravnatelju mariborske gimnazije g. Juliju Glowackemu 500 kron podpore za znanstveno botanično potovanje v Bulgarijo.

d **Umrli** je v Partinjah pri Sv. Juriju v Slov. gor. veleposestnik Jurij Povalec, star 88 let.

d **Dr. Vošnjakova ljudska knjižnica** v Slov. Bistrici. (III. izkaz prispevkov.) Klub naprednih akademikov v Celju 100 K. Dr. Josip Vošnjak 25 knjig; po več knjig so darovali: gca Marija Bohakova, Otilija Feigelova, Malči Tribnikova, gg. Ivan Grobelšek in Viktor Starovašnik. Pripominjame, da knjižnica izbornu napreduje ter je v nekaj tednih izposodila že 300 knjig, največ med kmečko mladino. Vošnjakova knjižnica vrši v slovenjebistriškem okraju, ki je baje Linhartov „elitni“ okraj, važno narodno delo in se toraj ponovno obračamo do bližnjih prijateljev dr. Jos. Vošnjaka in ožjih rojakov za knjižne in denarne prispevke.

d **Narodna godba** v Slov. Bistrici odgovarja z ozirom na razna vprašanja p. n. narodnim društvom in veselilnim odborom, da še doslej nima oddelka na lok in torej pri plesnih prireditvah ne more sodelovati; na razpolago je pa 20 mož broječa, uniformirana godba na pihala za vrtné koncerte ali ljudske veselice. Glede te godbe se je obrniti do predsednika godbenega odseka Čitalnice Vekoslava Pinterja.

d **V Slov. Bistrici** se snuje nova ženska podružnica Ciril in Metodove družbe; v kratkem se vrši prvi tozadevni sestanek, h kojemu se vljudo vabijo vse narodne dame iz mesta in okolice. Ob ustanovitvi te podružnice se bo vršil ob enem tudi občni zbor moške podružnice, ki vegetira že več časa brez pravega odbora. — V družbinih nabiralnikih pri g. P. Novaku in v hotelu „Avstrija“ se je v minulem mesecu nabralo K 8'60.

Kranjske novice.

o **Občinska seja** v Ljubljani. V včerajšnji seji so se zvršila sledeča imenovanja: pisarniški pristav v 9. č. r. je postal računski oficijal Danilo Šapla, računski oficijal dozidajni asistent Janko Svetlin, pisarn. oficijal g. Karl Šebedi; rač. prakt. Avgust Špeil je postal računski asistent, pomožni uradnik Ivan Tomanek rač. praktikant. — Dr. Oražen je interpeliral radi dolžitve posl. Marckhla v drž. zboru, da slovenski poštni uradniki v Ljubljani ne poznajo nemškega jezika in da hočejo slovenski notranji uradni jezik. Sprejela se je rezolucija, v kateri se protestira proti očitku in se naprosi posl. Hribarja, naj v drž. zboru reagira na te denunciacije Marckhlove. — „Podpornemu društvu za slov. visokošolce v Gradcu“ se dovoli podpora 100 K.

o **Prireditelji trgovskih plesnih večerov** v Ljubljani prirede plesni venček pod pokroviteljstvom slov. trg. društva „Merkur“ dne 13. svečana t. l. v veliki dvorani Narodnega doma ob pol 9. uri zvečer.

o **Slovensko obrtno društvo** v Ljubljani namerava sklicati shod obrtnikov iz cele dežele v zadevi starostnega zavarovanja.

o **Za pravice slovenskega jezika**. Poroča se, da je bila 8. t. m. pri Pietreihu, ki nadzira sedaj sodišča v Ljubljani, deputacija, ki mu je izročila spomenico glede zahtev za slovensko uradovanje pri sodiščih.

o **Kranjska hranilnica** namerava, kakor poroča „Slov. Narou“, izdajati svoj list, ki bo nemškutarski in klerikalca. Vzdrževala bo list tudi vlada. Torej „Štajerc“ dobi konkurenco. O pardon, „Štajerc“ je — „nap. eden“ (od presti!).

o **Vseučiliški odbor** je sklenil sestaviti kranjski deželni odbor. V odbor pokliče zastopnike raznih korporacij in znanstvenike. Sestava odbora je po-verjena prof. in posl. Jarcu.

o **Vodovod za suho Krajino**. Deželni odbor kranjski je dal po stavbenem svetniku Sbrizaju izdelati glavni načrt za ta vodovod. Vodovod bo 105 kilom. dolg, 8000 ljudi bo dobilo studenčno vodo. Skušalo se bo doseči čim največjo državno podporo.

o **Slovensko in nemško gledališče** v Ljubljani. Na prošnjo slov. dramatičnega društva je dež. odbor kranjski dovolil pomnožitev slovenskih predstav. Vsled tega izjavlja nemški gledališki ravnatelj, da mu ni mogoče vzdržati rednega nemškega gledališča, zato to preneha, in bodo nem. igralci odslej v Ljubljani samo še gostovali. To je seveda jako dobrodošel in lep izgovor, ker nemško gledališče bi bilo moralo tudi pri večkratnih predstavah vsled vedne praznote prenehati.

o **Blagi čin**. Umrli čevljarški mojster Jernej Žitnik v Ljubljani je zapustil svojo hišo na Bregu, čevljarški zadrugi.

o **Ustrelila sta se drug drugega** iz samomorilnega namena predvčeraj po noči četovodja Karl Walzok in kor-poral Jožef Kogej v Ljubljani v topničarski vojašnici s službenimi samokresi. Oba sta bila takoj mrtva. Zakaj je Walzok, se ne ve; Kogej zaradi nesrečne ljubezni.

o **Telovadno društvo „Ribniški Sokol“** priredi II. sokolski ples v sokolski dvorani in vseh prostorih pod imenom „Rdeča noč“ v Ribnici na pustno nedeljo 21. svečana 1909. ob 8. uri zvečer.

o **Na shodu obrtnikov** v Postojni minolo nedeljo so se vsi navzoči izrekli za starostno zavarovanje obrtnikov, a tudi zahtevali, da se mora načrt zakona izpremeniti v toliko, da se doba 65 let skrajša, da so obrtniki deležni tudi zavarovanja za onemoglost in da bi bila uprava zavarovanja za samostojne popolnoma za se.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Uspeh Žačkove misije v Pragi.

b **Praga**, 10. febr. (Brz. „Nar. D.“) Kakor se zatrjuje v tukajšnjih političnih krogih, je imela Žačkova misija v Pragi v toliko uspeh, da je na eni strani obljubila vlada sklicanje češkega deželnega zbora in to že v najkrajšem času, na drugi strani pa so obljubili češki vodje, da se bodo trudili med češkimi strankami doseči obljubo, da da ne bodo obstruirale državnih potreb. Dr. Žačka sta podpirala v njegovi misiji zlasti bivša ministra dr. Fořt in dr. Fiedler.

Utis berlinskega obiska angleškega kralja v Italiji.

b **Rim**, 10. febr. (Brz. „Nar. D.“) Obisk angleškega kralja Edvarda v Berlinu je napravil na tukajšnje nasprotnike trozveze skrajno neugoden utis. Boji se, da bi zgubilo prijateljstvo Italije svojo vrednost za zapadne države, in to tembolj, ker so se Francozi in Nemci glede interesov v Maročanskem pobotali in bi berlinski obisk Edvarda lahko zmanjšal napetost med Nemčijo in Anglijo.

Zmaga vlade v Tābrisu.

b **Tābris**, 10. febr. (Brz. „Nar. D.“) V Tābrisu so premagale šahove čete vstaše in dobile mesto, v katerem so se revolucionarji s takim uspehom branili, v svojo pest.

Dogodki v Srbiji.

o **Belgrad**, 10. febr. (Brz. „N. D.“) Vodja staroradikalcev Pašić se je pritožil pri ministerskem predsedniku, da dobiva dannadan grozilna pisma, v katerih se mu napoveduje smrt, ako se ne poda v inozemstvo. Baje je s temi pismi v zvezi „odbor za nar. obrambo“ in neka „visoka oseba“ (prestolonaslednik).

o **Zemun**, 10. febr. Odbor za narodno obrambo je imel včeraj 4 urno sejo, v kateri se je odobrila odredba vojn. ministra Živkovića, da naj polkovnik Mišković ukrene vse potrebno, da se dislocira 4 tisoč macedonskih srbskih vstašev v malih oddelkih ob srbski meji. Vodstvo prevzamejo posamezni vojvodi. Aktivni častniki se ne pritegnejo. Obenem so se določili vodje teh vstašev in se je izreklo, da se naj dela na to, da se srbsko ljudstvo oprosti koruptne politike Pašićeve. Izrekla se je tudi prestolonasledniku zahvala za njegovo hrabro obrambo pravic srbskega naroda. (?)

Belgrad, 10. febr. (Pos. br. „Nar. D.“) Tukaj računajo odločilni krogi z eventualnostjo, da se mednarodna konferenca glede balk. vprašanj že zaradi tega ne sestane, ker Avstroogrška izjavlja, da noče razpravljati o kompenzacijah za Srbijo. Tej bi to ne bilo neprijetno, ker ostane na ta način bosansko vprašanje odprto in Srbija lahko čaka na ugoden moment, da iz-zove njegovo def. rešitev. Dunajsko časopisje zadnji čas Srbiji stalno namiguje z raznimi predlogi za odstranitev spora toda srbska javnost jih a limine odbija in zahteva za Srbijo zadostnih garancij za svoj gospodarski razvoj.

Tržne cene.

9. februarja.

Dunajska borza za kmetijske pridelke: Cene vsled pomanjkanja povpraševanja enake.

Kava: Santos Good Average za marc 34'75, za maj 34'—, za september 32'25, za december ——. Tendence stalna.

Produktni trg. Pariz: moka za tekoči mesec 30'15, moka za prihodnji mesec 30'25, moka za marc — junij 30'50, moka za maj — avgust 30'85, pšenica za tekoči mesec 23.—, pšenica za prihodnji mesec 23'30, pšenica za marc — junij 23'65, pšenica za maj — avgust 23'80, rž za tekoči mesec 16'64, rž za prihodnji mesec 16'60, rž za marc — junij 16'75 rž za maj — avgust 16'75.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 22'70, za oktober — december K 21'85. Tendence medla.

Sladkor. Trst: Centrifgale Pilés prompte K 28³/₄ do 29¹/₂, za v dobavi K 29¹/₄ do 30³/₈. Tendence lena.

Produktni trg. Budimpešta. Pšenica za april K 12'81, pšenica za oktober K 10'90, rž za april K 10'17, rž za oktober K 9'13, oves za april K 8'59, oves za oktober K —, turšica za maj K 7'25, ogrščica za avgust K 13'90. Promet 12.000 met. st.

Budimpešta, 19. jan. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin., mlade, težke 124 do 126 vin., mlade, srednje 124 do 126 vin., mlade, lahke 124 do 126 vin.; zaloga 19.485 kom.

Gostilničarji pozor!

Pristna haloška vina 1908, izvrstne kakovosti od 32—40 vinarjev franko postaje Ptuj ali Rogatec pri **Maks Berligu**, trgovcu. Žetale pri Rogatecu. — Vzorci na zahtevanje! 83 10-1

Iščem izurjenega

stenografa strojepisca

ki mora znati slovensko in nemško stenografijo.

Dr. Juro Hrašovec, Celje.

Naročajte plačilne listke dr. sv. Cirila in Metoda.

Učenec

sin poštenih, kmečkih starišev, se sprejme po dovršenju ljudske šole takoj v trgovino z mešanim blagom pri **Ivanu Traunu**, Ptujška gora pri Ptuj. 87 3-3

Čedno stanovanje

obstoječe iz dveh sob in pripadajočih prostorov, z električno razsvetljavo in vodo-vodom se odda v hiši štev. 3 na Schillerjevi cesti. Vprašati je v pisarni Zadrugne Zveze v Celju istotam. 103 3-2

Ladanjski premog

izvrstne, suhe kakovosti priporočamo cenjenim odjemaleem. Pri večjem nakupu dovolimo precejšnje ugodnosti. Premogovnik Ladanje, pošta Vinica na Hrvaškem. 105 3-2

R. Diehl

žganjarna, Celje

priporoča svojo veliko zalogo doma žgane slivovke, tropinovca bri-novca, vinskega žganja in domačega konjaka.

25 2-9

Steckenpferd-

101 40-1

lilijno mlečno milo

najmileje kožno milo kakor tudi proti sol-nim pegam!

Dobiva se povsod!

Proda se devet starih, dobro ohranjenih kompletov

oken

radi prezidave hiše po nizki ceni. —
Več pove Fr. Papst, Celje, Ringova
ulica šte. 7. 104 2-1

Hišnik

se išče za „Narodni dom“ v Celju.
Nastop l. ev. 16. marca t. l. —
Prošnje sprejema do 17. t. m.
Posojilnica v Celju. 93 3-2

Dve lepi

stanovanji

vsako obstoječe iz 3 sob in s
prostranskimi prostori je od-
dati na Ringu šte. 11. —
Natančneje se izve pri Zadrugi
Zvez v Celju. 102 3-2

Vinske drože

kupi vsako množino po
najvišji ceni
Robert Diehl
žganjarna, Celje.
24 17-11

Mali oglasnik

Plača se za enkratno objavo 60 vin.
za dva- ali večkratno objavo za vsakokrat 50 „
Če znaša oglas več kakor 5 tiskanih vrst, se plača za vsako na-
daljno vrsto 10 „
Oglase v „Malem oglasniku“ se plačuje **vneprej** (tudi v znamkah).
Na vprašanja, tičoč se oglasov, odgovarjamo le, če je priložena vprašanje
znamka ali dopisnica za odgovor.

Upravišтво „Narodnega Dnevnika“.

**Zahtevajte „Narodni
Dnevnik“ v vseh go-
stilnah in kavarnah!**

**Hotel pri „Belem volu“
v Celju.**

V četrtek, 11. svečana, domača
plesna veselica.

Ciganski oktet. Vstopnina 80 v.
Začetek ob 8. uri zvečer.
K obilni udeležbi vabita 99 4-3
Jakob in Antonija Trontelj.

Lepa hiša

z opeko krita, tik kolodvora Store, 10 minut
od tovarne in pol ure od rudokopov, z lepim
vrtom, 2 sobama in kuhinjo, 2 podstrešni
sobama, veliko drvarnico s 3 in kletjo s 4 od-
delki in 2 hlevoma se proda za 5200 kron. —
Naslov pove upravništvo „Narodnega Dnevnika“.
92 10-2

Zidarji

za Trbovlje se sprejmejo.
Ponudbe sprejema **Viljem
Treo**, stavbenik v Ljubljani
Marije Terezije cesta 10.
96 6-2

Praktikant

absolviran šestošolec se sprejme
s 1. marcem v lekarni M. Pospišil
v Konjicah. — Ponudbe na Mr. Ph.
V. Prorazila, provizorja lekarne
v Konjicah. 90 — 6

Zahvala.

Za mnogobrojne tolažljive dokaze iskrenega sočutja in sojalja
povodom smrti preljubljene soproge, hčere, sestre in svakinje, osirema
predobre matere in stare matere, gospe

Marije Pečnik roj. Janežič

kakor tudi za častno in izredno obilno spremstvo k zadnjemu počitku
izrekamo tem potom vsem soročnikom, prijateljem, znancem in udelež-
nikom sploh, najtoplejšo zahvalo. Tudi za mnoge sojalne pismene izjave
srčna hvala.

BIZELJSKO, dne 5. februarja 1909.

Žalujoči ostali.

Vabilo na

34. redni občni zbor

Gornje-Savinske posojilnice v Mozirju

v soboto, dne 27. svečana 1909,
ob 9. uri dop. v uradni pisarni.

- DNEVNI RED: 1. Prečitanje in odobrenje zapisnika 33. občnega zbora
z dne 29. svečana 1908.
2. Poročilo načelnstva o delovanju in potrjenju računa
za leto 1908.
3. Poročilo nadzornišstva in njega nasveti o uporabi
preostanka.
4. Volitev načelnstva in nadzornišstva.
5. Posamezni nasveti.

100 2-2

Načelnstvo.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje je plodonosno nala-
ganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

„LASTNI DOM“

kreditna in stavbna zadruga V GABERJU PRI CELJU
z omejeno zavezo
sprejema hran. vloge od vsakega, četudi ni član zadruge na tekoči račun
ali na vložne knjižice in jih obrestuje od dneva vložitve do dneva vzdiga po

5%

Rentni davek plačuje zadruga sama, tako da dobijo vlagatelji na
leto polnih pet kron od vsakih naloženih sto kron.

Sprejemajo se trgovski računi zanesljivih tvrdk v inkaso in menice v
eskompt. Posojila daje zadruga proti 6% obrestovanju na poročstvo
zastavljanje vrednot in dragocenosti ter nepremičnin, proti izstav-
ljanju menic in dolžnih pisem; odplačevanje glavnice in obresti se vrši
v mesečnih ali pa posebej dogovorjenih četrtletnih oz. polletnih obrokih.
Zadruga »Lastni dom« ima v Gaberju tik Celja na razpolago 28 lepih
stavbenih prostorov, ki merijo skupaj 2 ha 22 a 4 m²; na teh stavi
hiše zadrugnikom, ki se za to oglašijo in vplačajo v gotovini vsaj
10% vrednosti zemljišča in projektirane stavbe. — Denarni promet
11 12 * leta 1908 do inkluive 1,300.000 K.

Pisarna se nahaja v CELJU, Rotovška ulica šte. 12, v I. nadstropju.
Urađuje se vsaki dan med navadnimi uradnimi urami. — Posojila
se izplačujejo vsako sredo in soboto od 8. do 12. ure dopoldne.
C. kr. poštna hranilnica račun šte. 54.366. — Telefon šte. 48.

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

Prva južnoštajerska kamnoseška

industrijska družba.

Brzjavlj.: „Kamnoseška in-
dustrijska družba Celje“.

Stavbena in umetna kam-
noseška obrt s strojnimi
... obratom. ...

Izvrševanje vseh stavbe-
nih del: kakor stopnic, fasad,
podbojev, pomolov, nastavkov
itd. iz različnih kamenov in
... cementa. ...

Specijalna delavnica in
podobarski atelje za
umetna cerkvena dela
kakor: altarjev, obhajilnih miz,
prižnic, kropilnih in krstnih
... kamnov itd. ...

Brušenje, puliranje in
struganje kamna s stroji.

Mnogoštevilna zaloga
nagrobnihi spomenikov iz
različnih marmornih vrst gra-
nitov in sijentov po razno-
vrstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoni-
ranih rodbinskih grobišč
... (rakov). ...

Tlakovanje cerkva, dvoran
in hodnikov s samostalnim ali
... cementnim tlakom. ...

Izdelovanje pohištvenih
plošč iz različnih najbolj idočih
marmornih vrst v vseh oblikah.

Popravljanje spomenikov, ude-
... lvanje napisov v iste. ...